

EMIR-asetuksen toimeenpano on alkanut

Kesäkuussa 2012 Markkinat-tiedotteen numerossa 2/2012 ennakoitiin johdannaisten käyttöä ja raportointia, keskusvastapuolten toimintaa ja kauppatietorekistereitä sääntelevän EU-asetuksen voimaantuloa. Tämä EMIR-asetus¹ astui voimaan 16.8.2012. Asetuksen säännösten käytännön toimeenpano on suurelta osin sidoksissa asetuksen perusteella annettaviin teknisiin standardeihin. Isosta osasta tulevia teknisiä standardeja on olemassa julkiset luonnokset, joiden perusteella lopulliset standardit annettaneen vuodenvaihteeseen mennessä. Seuraavassa tarkastellaan asetuksen vaikutuksia lähinnä finanssisektorin ulkopuolisten toimijoiden kannalta.

Keskeiset säännökset

EMIR-asetusta sovelletaan kaikkiin 16.8.2012 ja sen jälkeen voimassa olleisiin ja uusiin johdannaissopimuksiin. Johdannaisten käyttäjien kannalta keskeiset säännökset ovat:

1. Raportointivelvollisuus: Johdannaissopimuksen molemmilla osapuolilla on velvollisuus raportoida sopimus ja siinä tapahtuvat muutokset kauppatietorekisterille². Raportointivelvollisuus koskee sekä säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevia että muita eli niin sanottuja OTC-johdannaisia. Raportoinnista ei ole poikkeuksia. Raportoinnin voi kuitenkin ulkoistaa joko vastapuolelle tai kolmannelle osapuolelle. Raportointi täytyy siis tehdä raportoinnin alkaessa takautuvasti kaikista 16.8.2012 tai sen jälkeen voimassa olleista johdannaisista.
 2. Määritysvelvollisuus: Osapuolilla on velvollisuus viedä tulevaisuudessa komission teknisissä standardeissa nimetyt OTC-johdannaissopimukset keskusvastapuolimääritykseen³.
- Tästä määritysvelvollisuudesta on poikkeuksia, jotka sallivat tietyille toimijoille johdannaisten jättämisen määritysvelvollisuuden ulkopuolelle joko kokonaan tai tietyissä tilanteissa. Määritysvelvollisuus on asian luonteen vuoksi sopimuksen molemmilla osapuolilla tai ei kummallakaan

1 Asetus OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä EU 648/2012, (EMIR = European Market Infrastructure Regulation, valmisteluvaiheessa asetukselle annettu työnimi, joka on jäänyt elämään).

2 Trade Repository, TR.

3 Central Counterparty, CCP clearing.

niin, että jos toinen osapuoli on vapautettu määritysvelvollisuudesta, ei toinenkaan osapuoli voi viedä sopimusta keskusvastapuolimääritykseen.

- Määritysvelvollisuuden ulkopuolelle jäävien johdannaisten osalta tulee noudattaa toimijasta riippuen perustason tai laajaa riskienhallintaa. Jälkimmäinen pitää sisällään myös vakuuksien⁴ vaihtamisen vastapuolen kanssa.
- Finanssisektorin ulkopuoliset vastapuolet (siis muut yritykset ja yhteisöt kuin pankit, sijoituspalveluyritykset jne.) jaetaan kahteen ryhmään sen mukaan, miten isoja muita kuin suojaustarkoituksessa tehtyjä positioita niillä on. Niitä yrityksiä ja yhteisöjä, joilla on isoja positioita, kutsutaan kynnysarvon ylittäjiksi. Kynnysarvon ylittäjien kaikkiin johdannaisiin sovelletaan pitkälti samoja laajoja riskienhallintavelvoitteita kuin finanssisektorilla toimivien vastapuolten johdannaisiin.
- Kynnysarvo lasketaan erikseen luotto-, osake-, korko- ja valuuttajohdannaisille sekä viidentenä lajina hyödyke- ja muille johdannaisille. Luotto- ja osakejohdannaisten osalta ESMA on esittänyt, että kynnysarvoksi asetettaisiin miljardi euroa ja muiden osalta kolme miljardia euroa. Kynnysarvojen laskennassa käytetään kunkin lajin johdannaisten nimellisarvojen bruttosummaa.
- Poikkeukset määritysvelvollisuudesta ja tietyistä riskienhallintavelvoitteista myönnetään poikkeuksesta riippuen automaattisesti, ilmoituksen perusteella tai hakemuksesta.

Mitä yrityksen tulee tehdä EMIR-asetuksen johdosta?

- Varautua raportoimaan johdannaissopimuksista ja selvittää, missä määrin määritysvelvollisuutta ja riskienhallintaa koskevat säännökset koskevat yritystä.
- Tehdä tarvittaessa määritysvelvollisuutta ja riskienhallintavelvollisuuksia koskevat ilmoitukset ja/tai hakemukset Finanssivalvonnalle alkukeväästä sen jälkeen, kun niitä koskeva ohjeistus on julkaistu.
- Aloittaa riskienhallinnan ja tietojärjestelmien uudistaminen mahdollisimman pian ja varautua raportoinnin aloittamiseen kesällä 2013.

4 Margins.

EMIR-asetus ja sitä täydentävät tekniset standardit ovat suoraan sovellettavaa EU-lainsäädäntöä. Päävastuu sääntöjen tulkinnasta on EU-komissiolla ja teknisten standardien osalta ESMAlla⁵ yhdessä EBAn⁶ ja EIOPAn⁷ kanssa.

Lisätietoja

Lisätietoa saa ESMAN verkkopalvelusta osoitteesta www.esma.europa.eu/page/European-Market-Infrastructure-Regulation-EMIR.

Finanssivalvonta julkistaa omissa verkkopalveluissaan vuodenvaihteeseen mennessä erityisen EMIR-osion. Siinä keskitytään erityisesti niihin kysymyksiin, jotka vaativat asetuksen soveltamispiiriin kuuluvilta yhteydenpitoa Finanssivalvontaan. Käytännössä tämä tarkoittaa finanssisektorin ulkopuolisten yritysten osalta mahdollisten ilmoitusten ja hakemusten tekemistä Finanssivalvonnalle. Yrityksistä suurimman osan ei tarvitse edes tehdä ilmoituksia tai hakemuksia. Näille yrityksille riittää, että ne valmistautuvat raportoimaan ja tekevät tarvittavat muutokset omaan riskienhallintaansa.

Euroopan tilinpäätösvalvojat julkaisseet uusia valvontapäätöksiä

ESMA julkaisi kahdennentoista koosteen eurooppalaisten tilinpäätösvalvojen tekemistä valvontapäätöksistä, joista Finanssivalvonta on laatinut tämän tiivistelmän. Finanssivalvonnan suomenkielisen tiivistelmän tarkoituksena on lisätä tietoisuutta eurooppalaisten tilinpäätösvalvojen toimenpiteistä. Linkit julkaistuihin päätöksiin löytyvät tämän artikkelin lopusta.

Julkaistavat valvontapäätökset koskevat IFRS-standardien soveltamistapauksia, joissa on havaittu soveltamisen epäyhtenäisyyttä tai jotka ovat tilinpäätöksen laatimisen kannalta olennaisia ja kiinnostavia. Valvontapäätökset eivät ole yleisiä IFRS:n tulkintoja, vaan kunkin valvontapäätöksen taustalla on kyseiseen yksittäistapaukseen liittyviä erityispiirteitä. Valvontapäätökset on käsitelty ESMAN työryhmän EECS:n¹ valvontakokouksissa, ja kaikki tilinpäätösvalvojat ovat sitoutuneet samanlaisiin valvontaratkaisuihin vastaavissa tilanteissa.

Päätös aineettomien hyödykkeiden aktivoinnista taseeseen

Valvontapäätös 0112-01 käsittelee aineettomien hyödykkeiden aktivointia. Yhtiö on rekrytointipalvelujen tarjoaja. Vuoden 2009 tilinpäätös sisälsi tase-erän "hakijatietokanta" (candidate database). Se on sisäisesti aikaansaatu aineeton hyödyke, joka liittyy hakijoiden identifiointiin ja rekrytointiin. Yhtiö oli määritellyt laatimisperiaatteissaan, että kustannukset, jotka liittyvät välittömästi "hakijatietokannan" aikaansaamiseen, kirjataan aineettomiin hyödykkeisiin. Välittömät kustannukset sisälsivät henkilöstökuluja ja ulkoisia kustannuksia, jotka liittyivät hakijoiden tunnistamiseen ja rekrytointiin.

Yhtiö vahvisti valvojalle, että tietokanta sisälsi kansainvälisten hakijoiden tietoja ja useimmat tunnistetut kustannukset liittyivät yksittäisten hakijoiden tietojen keräämiseen. Tietokannan järjestelmän kehityskulut olivat vain pieni osa aineettoman hyödykkeen kokonaiskustannuksista.

IAS 38.63 kieltää merkitsemästä taseeseen sisäisesti aikaansaatuja brändejä, lehtien nimiä, julkaisunimikkeitä, asiakasluetteloja ja muita tosiasialliselta luonteeltaan sa-

5 ESMA, European Securities and Markets Authority, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen.

6 EBA, European Banking Authority, Euroopan pankkiviranomainen.

7 EIOPA, European Insurance and Occupational Pensions Authority, Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen.

1 European Enforcers' Coordination Sessions.

